

Pitanje za usmeni odgovor O-00028/2022
upućeno Komisiji

Članak 136. Poslovnika

Samira Rafaela (Renew), **Monica Semedo** (Renew), **Pierrette Herzberger-Fofana** (Verts/ALE), **Cornelia Ernst** (The Left), **Evin Incir** (S&D), **Mónica Silvana González** (S&D), **Damien Carême** (Verts/ALE), **Kim Van Sparrentak** (Verts/ALE), **Sira Rego** (The Left), **Manu Pineda** (The Left), **Karen Melchior** (Renew), **Matjaž Nemec** (S&D), **Sergey Lagodinsky** (Verts/ALE), **Mohammed Chahim** (S&D), **Sophia in 't Veld** (Renew), **Erik Marquardt** (Verts/ALE), **Anna Júlia Donáth** (Renew), **Nora Mebarek** (S&D), **Eric Andrieu** (S&D), **Lara Wolters** (S&D), **Agnes Jongerius** (S&D), **Diana Riba i Giner** (Verts/ALE), **Thijs Reuten** (S&D), **Milan Brglez** (S&D), **Elisabetta Gualmini** (S&D), **Svenja Hahn** (Renew), **Gwendoline Delbos-Corfield** (Verts/ALE), **Fabio Massimo Castaldo** (NI), **Katalin Cseh** (Renew), **José Gusmão** (The Left), **Marisa Matias** (The Left), **Marc Angel** (S&D), **Peter Pollák** (PPE), **Ernest Urtasun** (Verts/ALE), **Delara Burkhardt** (S&D), **Isabel Carvalhais** (S&D)

Predmet: Nizozemski skandal s dječjim doplatkom, institucionalni rasizam i algoritmi

Nizozemska je vlada 25. svibnja 2022. prvi put javno priznala da je institucionalni rasizam u dijelu nizozemske porezne i carinske uprave temeljni uzrok nizozemskog skandala s dječjim doplatkom. Taj je skandal doveo do ostavke nizozemske vlade 2021.¹

Kako bi izradila profile rizičnosti pojedinaca koji se prijavljuju za dječji doplatok, nizozemska porezna i carinska uprava upotrijebila je algoritme u kojima su se kao pokazatelji mogućih prijevara upotrebljavala „imena koja zvuče strano” i „dvojno državljanstvo”. Zbog toga su tisuće (rasijaliziranih) obitelji s niskim i srednjim dohotkom bile podvrgnute kontroli, lažno optužene za prijevaru te su trebale vratiti naknade koje su dobile sasvim zakonito. Algoritmi su dakle doveli do rasnog profiliranja.

Za brojne obitelji posljedice su bile vrlo teške: Tisuće obitelji zapale su u dugove, a mnoge u siromaštvo, jer se od njih tražilo da vrate velike novčane iznose (desetke tisuća eura), a nije im pružena mogućnost dogovora o plaćanju. Neki su izgubili svoje domove ili posao. Dosad je na temelju tih optužbi² više od 1000 djece odvedeno iz svojih domova i stavljeno pod državnu skrb, no procjenjuje se da su ti brojevi još veći. Nažalost, uvjeti skrbi nad tom djecom ne zadovoljavaju stroge kriterije za dobrobit i sigurnost djece.

Nizozemska vlada nije reagirala ili je sporo reagirala na zabrinjavajuće znakove i pozive iz različitih sektora društva. Žrtve su se godinama borile da ih se prizna, a za neke ta borba još uvijek traje. Nakon ostavke nizozemske vlade obiteljima je obećana isplata predujmova ili odštete. Nažalost, zbog proširenja područja primjene i složenosti ovog predmeta većina obitelji nikad nije dobila odštetu. Također je važno shvatiti da se neke štete, poput gubitka djeteta ili narušenog odnosa, ne mogu nadoknaditi pa je potreban drugačiji pristup kako bi se obiteljima ponudilo obeštećenje.

1. Što je Komisija učinila u više od dvije godine od otkrivanja tog skandala u vezi s tim očitim kršenjem temeljnih prava građana EU-a, koje bi bilo dovoljno za pokretanje postupka zbog povrede prava?
2. Kako se Komisija postavila prema tom pitanju s obzirom na to da se u Akcijskom planu EU-a za borbu protiv rasizma jasno navodi strukturni rasizam i predanost Komisije borbi protiv njega?
3. Kako će Komisija nadzirati odštetni i pravosudni postupak za građane pogođene skandalom s dječjim naknadama?
4. Može li Komisija pomoći u odštetnom i pravosudnom postupku građana koji su pogođeni tim skandalom?

Podneseno: 28.6.2022

¹ <https://nos.nl/collectie/13855/artikel/2364513-kabinet-rutte-iii-gevallen-wiebes-helemaal-weg>

² <https://www.dutchnews.nl/news/2021/10/over-1100-children-of-childcare-benefit-victims-taken-into-care/>

Rok za odgovor: 29.9.2022